

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS  
DE BELGIQUE

13 octobre 2005

**PROPOSITION DE LOI****modifiant la nouvelle loi communale  
en ce qui concerne la compétence en  
matière d'ordonnances de police temporaires**(déposée par MM. Guido De Padt,  
Filip Anthuenis, Dirk Claes et Jan Peeters et  
Mme Katrien Schryvers)BELGISCHE KAMER VAN  
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

13 oktober 2005

**WETSVOORSTEL****tot wijziging van de Nieuwe Gemeentewet  
wat betreft de bevoegdheid voor tijdelijke  
politieverordeningen op het wegverkeer**(ingediend door de heren Guido De Padt,  
Filip Anthuenis, Dirk Claes en Jan Peeters en  
mevrouw Katrien Schryvers)**RÉSUMÉ**

*À l'heure actuelle, c'est le conseil communal qui est compétent pour les ordonnances de police temporaires relatives à la circulation. Ces ordonnances sont indispensables en vue de l'organisation de différentes manifestations. Les dates de nombre de ces manifestations et organisations (qui ne sont pas toutes prévues des mois à l'avance) sont parfois communiquées très tard aux autorités locales, de sorte que le conseil communal n'a plus la possibilité d'agir en temps utile. Certaines manifestations risquent dès lors de ne pas pouvoir avoir lieu.*

*Étant donné que ces ordonnances ne donnent pas lieu à un débat de société et que le collège des bourgmestre et échevins peut examiner ces questions chaque semaine et en connaissance de cause, les auteurs proposent de transférer le pouvoir de faire ces ordonnances au collège des bourgmestre et échevins.*

**SAMENVATTING**

*Momenteel is de gemeenteraad bevoegd voor tijdelijke politieverordeningen op het wegverkeer. Deze verordeningen zijn noodzakelijk voor het organiseren van verschillende manifestaties. Veel van deze manifestaties worden evenwel vrij laat medegedeeld aan de lokale overheid zodat het soms niet meer mogelijk is voor de gemeenteraad om tijdig op te treden. Sommige manifestaties dreigen dan ook niet te kunnen plaatsvinden.*

*Aangezien deze verordeningen geen voorwerp uitmaken van een maatschappelijk debat en het college van burgemeester en schepenen wekelijks en met kennis van zaken over deze materies kan vergaderen, stellen de indieners voor de bevoegdheid van deze verordeningen naar het college van burgemeester en schepenen over te hevelen.*

|                      |                                                                                                                              |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>cdH</i>           | : Centre démocrate Humaniste                                                                                                 |
| <i>CD&amp;V</i>      | : Christen-Democratisch en Vlaams                                                                                            |
| <i>ECOLO</i>         | : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales                                                            |
| <i>FN</i>            | : Front National                                                                                                             |
| <i>MR</i>            | : Mouvement Réformateur                                                                                                      |
| <i>N-VA</i>          | : Nieuw - Vlaamse Alliantie                                                                                                  |
| <i>PS</i>            | : Parti socialiste                                                                                                           |
| <i>sp.a - spirit</i> | : Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht. |
| <i>Vlaams Belang</i> | : Vlaams Belang                                                                                                              |
| <i>VLD</i>           | : Vlaamse Liberalen en Democraten                                                                                            |

*Abréviations dans la numérotation des publications :*

|                          |                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>DOC 51 0000/000 :</i> | <i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>                                                                                                                    |
| <i>QRVA :</i>            | <i>Questions et Réponses écrites</i>                                                                                                                                                                            |
| <i>CRIV :</i>            | <i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>                                                                                                                                           |
| <i>CRABV :</i>           | <i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>                                                                                                                                                               |
| <i>CRIV :</i>            | <i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i> |
| <i>PLEN :</i>            | <i>Séance plénière</i>                                                                                                                                                                                          |
| <i>COM :</i>             | <i>Réunion de commission</i>                                                                                                                                                                                    |
| <i>MOT :</i>             | <i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>                                                                                                                                          |

*Afkortingen bij de nummering van de publicaties :*

|                          |                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>DOC 51 0000/000 :</i> | <i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>                                                                                                         |
| <i>QRVA :</i>            | <i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>                                                                                                                                                   |
| <i>CRIV :</i>            | <i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>                                                                                                                            |
| <i>CRABV :</i>           | <i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>                                                                                                                                                        |
| <i>CRIV :</i>            | <i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i> |
| <i>PLEN :</i>            | <i>Plenum</i>                                                                                                                                                                               |
| <i>COM :</i>             | <i>Commissievergadering</i>                                                                                                                                                                 |
| <i>MOT :</i>             | <i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>                                                                                                                          |

*Publications officielles éditées par la Chambre des représentants*

*Commandes :*  
*Place de la Nation 2*  
*1008 Bruxelles*  
*Tél. : 02/ 549 81 60*  
*Fax : 02/549 82 74*  
*www.laChambre.be*

*Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers*

*Bestellingen :*  
*Natieplein 2*  
*1008 Brussel*  
*Tel. : 02/ 549 81 60*  
*Fax : 02/549 82 74*  
*www.deKamer.be*  
*e-mail : publicaties@deKamer.be*

## DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 119 de la nouvelle loi communale dispose que le conseil communal fait les ordonnances de police communale.

Parmi celles-ci figurent aussi les ordonnances de police *temporaires* relatives à la circulation (cf. art. 135, § 2, 1°), ce qui engendre toutefois de nombreuses difficultés pratiques et une importante charge administrative.

Généralement, ces ordonnances de police temporaires sont nécessaires en vue de l'organisation de compétitions sportives (courses cyclistes, joggings urbains, rencontres de balle pelote, concours de pinsons, etc.), de kermesses, de fêtes de quartier, de braderies, de brocantes, de marchés nocturnes, de fêtes scolaires, en vue de l'utilisation temporaire d'une rue par des entrepreneurs et autres, de l'organisation d'événements musicaux, de spectacles de cirque, de barbecues de rue, de pèlerinages, etc.

Les dates de nombre de ces manifestations et organisations (qui ne sont pas toutes prévues des mois à l'avance) sont parfois communiquées très tard aux autorités locales, de sorte que le conseil communal n'a plus la possibilité de faire une ordonnance de police en temps utile. Si une réunion du conseil communal est reportée ou ne peut se tenir, certaines manifestations risquent dès lors de ne pas pouvoir avoir lieu, parce qu'une ordonnance de police provisoire qui est prise par le bourgmestre en application de l'article 134 de la nouvelle loi communale, n'est possible que lorsqu'il est question d'*événements imprévus*, qui justifient une intervention d'*extrême urgence*, et lorsque le *moindre retard pourrait occasionner des dangers ou des dommages pour les habitants*. Il est clair que les événements susmentionnés ne relèvent pas, en règle générale, de cette disposition.

Le gouverneur de la province de Flandre orientale a souligné, dans une circulaire du 2 juin 2005, que le bourgmestre prend dans certains cas des règlements provisoires en matière de circulation routière. Il méconnaît, par cet usage impropre du pouvoir réglementaire qui lui est confié par l'article 134 de la nouvelle loi communale, la compétence du conseil communal. Le gouverneur de province précise, dans cette circulaire, que les événements qui n'ont pas été annoncés en temps utile et n'ont donc pas pu donner lieu à l'élaboration d'un règlement de police par l'organe compétent - le conseil communal -, ne pourront vraisemblablement pas se dérouler ou devront être remis à une date ultérieure.

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 119 van de Nieuwe Gemeentewet bepaalt dat de gemeenteraad de gemeentelijke politieverordeningen maakt.

Hieronder vallen ook de *tijdelijke* politieverordeningen op het verkeer (cf. art. 135, § 2, tweede lid, 1°), hetgeen evenwel aanleiding geeft tot heel wat praktische moeilijkheden en administratieve last.

Meestal zijn deze tijdelijke politieverordeningen noodzakelijk in functie van de organisatie van sportwedstrijden (wielervedstrijden, stratenlopen, kaatswedstrijden, vinkenzettingen,...), kermissen, wijkfeesten, braderijen, rommel- en avondmarkten, schoolfeesten, tijdelijk gebruik van een straat door aannemers en anderen, muziek-evenementen, opstellen circussen, straatbarbecues, organisatie bedevaart, enzovoort.

Veel van deze manifestaties en organisaties (die ook niet allemaal maanden op voorhand zijn gepland) worden soms vrij laat medegedeeld aan de lokale overheid, waardoor het voor de gemeenteraad niet meer mogelijk is om er tijdig een politieverordening voor te maken. Indien een gemeenteraadszitting wordt uitgesteld of niet kan doorgaan, dreigen sommige manifestaties dan ook niet te kunnen plaatsvinden, omdat een tijdelijk politie-reglement dat door de burgemeester wordt getroffen in toepassing van artikel 134 Nieuwe Gemeentewet enkel mogelijk is wanneer er sprake is van *onvoorziene gebeurtenissen* die een optreden bij *hoogdringendheid* verantwoorden en waarbij het *minste uitstel gevaar of schade zou kunnen opleveren voor de inwoners*. Het is duidelijk dat bovengenoemde evenementen in de regel niet onder deze bepaling vallen.

De gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen wees er in een rondschriften van 2 juni 2005 op dat in bepaalde gevallen tijdelijke verkeersreglementen worden getroffen door de burgemeester, maar dat het on-eigenlijke gebruik van de verordnungsbevoegdheid in toepassing van artikel 134 Nieuwe Gemeentewet een miskennis inhoudt van de bevoegdheid van de gemeenteraad. De provinciegouverneur stelt in voormeld schrijven dat evenementen die niet tijdig werden gesignaleerd en waarvoor de gemeenteraad, als daartoe bevoegd orgaan, derhalve geen politieverordening heeft kunnen tot stand brengen, allicht niet zullen kunnen plaatsvinden of uitgesteld moeten worden tot een latere datum.

Ce raisonnement – qui est du reste juridiquement correct –, ne tient aucun compte de la réalité quotidienne. On constate en effet que les communes doivent être mises en mesure de réagir plus rapidement. Par ailleurs, les organisateurs de manifestations et d'événements ne peuvent pas être sanctionnés pour avoir, par exemple, négligé en toute bonne foi (en général à la suite d'un simple oubli) de demander, plus d'un mois à l'avance, une dérogation au Code de la route, ni être victimes du fait que le conseil communal ne se réunit plus à temps pour élaborer un règlement de police provisoire. Les auteurs estiment que la bonne volonté et les efforts fournis en vue d'organiser des activités et de promouvoir, entre autres, la vie socioculturelle, ne peuvent pas non plus être minés par un cadre réglementaire trop strict et trop rigide.

Nous estimons par ailleurs qu'il est inopportun, sur le plan social, d'encombrer les ordres du jour des conseils communaux en y inscrivant de tels règlements provisoires en matière de circulation routière. La présente proposition de loi vise à retirer des compétences du conseil communal celle de faire des ordonnances de police temporaires. À cet effet, il s'impose de modifier l'article 119, alinéa 1er, de la nouvelle loi communale. Ces règlements sont en général élaborés par l'administration et la police - qui se fondent à cet égard sur leur connaissance du terrain -, les déviations ou autres interventions mineures ne donnant pratiquement jamais lieu à des observations et/ou à un débat.

Étant donné que le collège des bourgmestre et échevins se réunit chaque semaine et qu'il est bien plus à même de statuer en connaissance de cause sur les dérogations temporaires, il est proposé de transférer le pouvoir réglementaire précité à cet organe administratif. Un nouvel article 130*bis* est inséré à cette fin dans la nouvelle loi communale. Le règlement proposé pourra, le cas échéant, y être soumis à un examen démocratique. Par ailleurs, ce transfert de compétence pourra permettre aux communes de mener une politique plus adéquate en ce qui concerne l'organisation de manifestations et d'autres événements.

Dergelijke - overigens juridisch correcte - redenering gaat voorbij aan de dagelijkse realiteit waarbij wordt vastgesteld dat de gemeenten in staat moeten worden gesteld om «korter op de bal te spelen», terwijl organisatoren van manifestaties en evenementen niet het slachtoffer mogen zijn van bijvoorbeeld het feit dat zij (te goeder trouw) nalaten (hetgeen over het algemeen een loutere vergetelheid is) om meer dan een maand op voorhand een afwijking op het algemeen verkeersreglement aan te vragen of van het feit dat de gemeenteraad niet meer tijdig vergadert om een tijdelijke politieverordening op te maken. De bereidheid en de inspanningen die worden geleverd om activiteiten te organiseren en om onder meer het socio-cultureel leven te bevorderen, mogen volgens ons ook niet gefnuikt worden door een al te strak en stringent regelgevend kader.

Aanvullend dient te worden gesteld dat het belasten van de agenda's van de gemeenteraden met dergelijke tijdelijke verkeersreglementen geen enkele maatschappelijke toegevoegde waarde heeft. De bevoegdheid voor het opstellen van de tijdelijke politieverordeningen wordt door dit wetsvoorstel onttrokken aan de gemeenteraad. Hiervoor dient artikel 119, eerste lid, Nieuwe Gemeentewet gewijzigd. De reglementen worden over het algemeen opgesteld door de administratie en de politie in functie van hun terreinkennis, waarbij deze of gene omleiding of andere kleine verkeersingrepen bijna nooit aanleiding geven tot opmerkingen of een debat.

Daar waar het college van burgemeester en schepenen wekelijks vergadert en zich ook met veel meer kennis van zaken een oordeel kan vormen over tijdelijke afwijkingen, wordt voorgesteld om de bevoegdheid om tijdelijke verkeersverordeningen te maken naar dit bestuursorgaan over te hevelen. Hiervoor wordt een nieuw artikel 130*bis* ingevoegd in de Nieuwe Gemeentewet. Binnen het schepencollege bestaat er zonodig nog voldoende mogelijkheid om het voorgestelde reglement aan een democratische toetsing te onderwerpen, terwijl deze bevoegdheidsoverheveling de gemeenten ook beter in staat zal stellen om invulling te geven aan een adequaat beleid bij de organisatie van manifestaties en andere aangelegenheden.

Guido DE PADT (VLD)  
Filip ANTHUENIS (VLD)  
Dirk CLAES (CD&V)  
Jan PEETERS (sp.a-spirit)  
Katrien SCHRYVERS (CD&V)

## PROPOSITION DE LOI

Article 1<sup>er</sup>

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

## Art. 2

L'article 119, alinéa 1<sup>er</sup>, de la nouvelle loi communale, modifié par l'arrêté royal du 30 mai 1989 et par la loi du 13 mai 1999, est complété comme suit:

«à l'exception des ordonnances de police temporaires visées à l'article 130*bis*».

## Art. 3

Un article 130*bis*, libellé comme suit, est inséré dans la nouvelle loi communale:

«Art. 130*bis*. — Le collège des bourgmestre et échevins est compétent pour les ordonnances de police temporaires relatives à la circulation routière.».

8 juillet 2005

## WETSVOORSTEL

## Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

## Art. 2

Artikel 119, eerste lid, van de Nieuwe Gemeentewet, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 30 mei 1989 en bij de wet van 13 mei 1999, wordt aangevuld als volgt:

«met uitzondering van de tijdelijke politie-verordeningen op het wegverkeer bedoeld in artikel 130*bis*».

## Art. 3

In de Nieuwe Gemeentewet wordt een artikel 130*bis* ingevoegd, luidende:

«Art. 130*bis*. — Het college van burgemeester en schepenen is bevoegd voor de tijdelijke politie-verordeningen op het wegverkeer.».

8 juli 2005

Guido DE PADT (VLD)  
Filip ANTHUENIS (VLD)  
Dirk CLAES (CD&V)  
Jan PEETERS (sp.a-spirit)  
Katrien SCHRYVERS (CD&V)

## TEXTE DE BASE

24 juin 1988

## Nouvelle loi communale

## Art. 119

Le conseil fait les règlements communaux d'administration intérieure et les ordonnances de police communale.

Ces règlements et ordonnances ne peuvent être contraires aux lois, aux décrets, aux ordonnances, aux règlements, aux arrêtés de l'État, des Régions, des Communautés, des Commissions communautaires, du conseil provincial et de la députation permanente du conseil provincial.

Le conseil en transmet, dans les quarante-huit heures, des expéditions à la députation permanente du conseil provincial.

[...]

Expéditions de ces règlements et ordonnances seront immédiatement transmises au greffe du tribunal de première instance et à celui du tribunal de police où elles seront inscrites sur un registre à ce destiné.

Mention de ces règlements et ordonnances sera insérée au Mémorial administratif de la province.

[...]

## TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION

24 juin 1988

## Nouvelle loi communale

## Art. 119

Le conseil fait les règlements communaux d'administration intérieure et les ordonnances de police communale, **à l'exception des ordonnances de police temporaires visées à l'article 130bis<sup>1</sup>.**

Ces règlements et ordonnances ne peuvent être contraires aux lois, aux décrets, aux ordonnances, aux règlements, aux arrêtés de l'État, des Régions, des Communautés, des Commissions communautaires, du conseil provincial et de la députation permanente du conseil provincial.

Le conseil en transmet, dans les quarante-huit heures, des expéditions à la députation permanente du conseil provincial.

[...]

Expéditions de ces règlements et ordonnances seront immédiatement transmises au greffe du tribunal de première instance et à celui du tribunal de police où elles seront inscrites sur un registre à ce destiné.

Mention de ces règlements et ordonnances sera insérée au Mémorial administratif de la province.

[...]

<sup>1</sup> Art. 2: complément

## BASISTEKST

24 juni 1988

## Nieuwe Gemeentewet

## Art. 119

De gemeenteraad maakt de gemeentelijke reglementen van inwendig bestuur en de gemeentelijke politie-verordeningen.

Deze reglementen en verordeningen mogen niet in strijd zijn met de wetten, de decreten, de ordonnanties, de reglementen en de besluiten van de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de Gemeenschapscommissies, de provincieraad en de bestendige deputatie van de provincieraad.

De raad zendt hiervan binnen achtenveertig uren een afschrift aan de bestendige deputatie van de provincieraad.

[...]

Een afschrift van die reglementen en politie-verordeningen wordt dadelijk toegezonden aan de griffie van de rechtbank van eerste aanleg en aan die van de politierechtbank, waar zij in een daartoe bestemd register worden ingeschreven.

Van die reglementen en verordeningen wordt melding gemaakt in het Bestuursmemoriaal van de provincie.

[...]

## BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

24 juni 1988

## Nieuwe Gemeentewet

## Art. 119

De gemeenteraad maakt de gemeentelijke reglementen van inwendig bestuur en de gemeentelijke politie-verordeningen, **met uitzondering van de tijdelijke politie-verordeningen op het wegverkeer bedoeld in artikel 130bis<sup>1</sup>.**

Deze reglementen en verordeningen mogen niet in strijd zijn met de wetten, de decreten, de ordonnanties, de reglementen en de besluiten van de Staat, de Gewesten, de Gemeenschappen, de Gemeenschapscommissies, de provincieraad en de bestendige deputatie van de provincieraad.

De raad zendt hiervan binnen achtenveertig uren een afschrift aan de bestendige deputatie van de provincieraad.

[...]

Een afschrift van die reglementen en politie-verordeningen wordt dadelijk toegezonden aan de griffie van de rechtbank van eerste aanleg en aan die van de politierechtbank, waar zij in een daartoe bestemd register worden ingeschreven.

Van die reglementen en verordeningen wordt melding gemaakt in het Bestuursmemoriaal van de provincie.

[...]

<sup>1</sup> Art. 2: aanvulling